

B89

87/1215

Zoo

u. D.

36pp

5 platen b +
nog ma 4 geplaatst

FV

Cavaleade

BESCHRYVINGE
VAN DE RY-BENDE

O F T E

CAVALCADE,
VERCIERT MET PRAELWAEGENS
DIE ZAL UYTGEVOERT WORDEN DOOR DE
JONKHEYD VAN HET GYMNASIUM
DER SOCIETEYT JESU,
TER OORSAEKE

VAN HET VIER-HONDERD-JAERIG

JUBILÉ,
VAN HET ALDERHEYLIGSTE
SACRAMENT VAN MIRAKEL.

Binnen Brussel den 16 en 29 Julii 1770.

T O T B R U S S E L,
By J. VANDEN BERGHEN, Boekdrukker en Boekverkooper in de
Magdeleene-steenweg.

Met Privilegie van Haere Koninklyke ende Apostolyke Majesteyt,

Digitized by the Internet Archive
in 2015

<https://archive.org/details/beschryvingevand00berg>

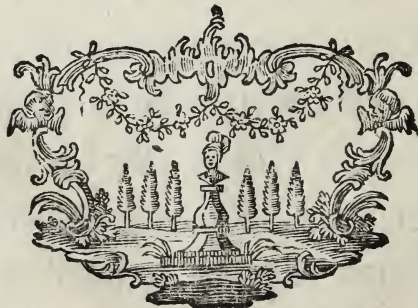

V O O R - B E R I G T .

'T Is nu vier-honderd jaeren, dat men in deze Stad zorgvuldiglyk bewaert en Gods-dienstelyk eert, den kostelyken en onweerdeerlyken Schat van 't Alderh. SACRAMENT VAN MIRAKEL. Aldus word dien Heyligen Pand genoemt, om dat het aen den Almogenden Godt behaegt heeft, de hertnekkige ongeloovigheyd der Joden te overtuygen en beschaemt te maeken door een doorflaende wonder of mirakel, waer van men tot heden toe nog zienelyke blyk-teekens mag aenmerken, te weten door het boven-natuurlyk Bloed dat uyt de HH. Hostien gekomen is, terwylen de zelve van sommige Heylig-schendende Joden mishandelt en doorsteeken wierden.

Men kan in de Historie van 't Alderh. SACRAMENT VAN MIRAKEL lezen, hoe dat zoo de Goddelyke als de menschelyke Regtveerdigheyd vraeke genomen heeft over die onteeringe, die aen 't Heylig der Heyligen was geschiet. Aldaer is ook te zien, hoe de waere geloovigen t' allen tyde getragt hebben dit boos feyt te herstellen door openbaere en plegtige eerbewyzingen, als vaste teekens van hunne inwendige Godtsdienstigheyd tot dit groot en H. Mysterie.

Dezen iever en die loffelyke Godtvrugtigheyd hebben altyd besonderlyk uytgeschenen in de Jubel-jaeren, die den Heer zelfs eertyds aen zyn volk bevolen heeft met blydschap ende luyfter te vieren. Maer noyt zag men, gelyk in dit vier-honderd-jaerig Jubilé, zoo eenen grooten en een-moedigen drift tot het uytvoeren van alles dat eene Feeſte kan ophelderen en vermaert maeken. De Borgers aengewakkert door het voorbeeld van hunne Overheyd, maeken over al eenen nietmin voordeeligen als pragtigen toefſtel. De Merkt, de Kerken, de Huyzen op den weg der Proceſſie zyn niet min koſtelyk als konſtelyk verciert. Den eenen ofte anderen zal daer van waerſcheynelyk de Beſchryvinge in 't ligt geven, hier word alleenelyk voorgelſteld het kort begryp ofte beknoopte uytlegginge, van 't gene verbeeld zal worden door de Ry-bende en de Prael-waegens.

I N L E Y D I N G

T O T

D E R Y - B E N D E

D E W E L K E V E R D E Y L D W O R D

I N V Y F D E E L E N .

Oor uyt ryden zeven Engelen met eene Trompet (gelyk in de Oude Wet de gewoonte was van het Jubilé met zeven Trompetten te verkondigen) hebbende elk aen hun Trompet eene spreuke genomen uyt het H. Schrift, dienende om een ieder aen te moedigen om Godt te loven op deze plegtige Feest.

E E R S T E N E N G E L .

N. G R A I L E T .

Draegende het volgende Schrift.

Annuntiate hoc in universa Terra. Isaïæ 12. V. 5.
Verkondigt dat in geheel het Aerdryk.

I I. E N G E L.

L. C L E M E N T.

Laudate eum in sono tubæ. Ps. 150.
W. 3.

Looft hem met het geluyt der Trompetten.

I V. E N G E L.

A. L O R E N T.

Jubilate Deo in voce exultationis.
Pf. 46. W. 1.

Maekt blydschap aen Godt met eene stemme des verheugens.

V I. E N G E L.

J. B. D E C O E N.

Exultate Deo adjutori nostro. Ps. 80.
W. 1.

Looft met verheugen Godt onsen helper.

I I I. E N G E L.

J. C L E M E N T.

Buccinate in insigni Die solemnitatis.
Pf. 80. W. 4.

Slaet met Trompetten op den vermaerden dag van uwe Hoog-feeſte.

V. E N G E L.

J. D E B I E V R E.

Psallite Deo nostro. Ps. 46. W. 7.

Singt den lof van onsen Godt.

V I I. E N G E L.

J. B. C A R O L Y.

Jubilate Deo omnis terra. Ps. 99.
W. 1.

Maekt blydschap voor den Heere geheel aerdryk.

E E R S T E D E E L.

Voor uyt de Musicale Instrumenten, dan volgt

E E N E N R I D D E R.

J. V E R S C H U E R E N.

Met een Schrift behelzende den inhoud van het zelve Deel.

*V E R I T A S E U C H A R I S T I A E I N
A N T I Q U A L E G E A D U M B R A T A.*

DE WAERHEYD VAN HET H. SACRAMENT DES AUTAERS
AFGEBEELT IN DE OUDE WET.

Naer dien Ridder komt de Oude Wet vergezelschapt van eenen Pa-
triarch en eenen Propheet.

D E O U D E W E T.

J. F E R Y.

P A T R I A R C H.

J. B. T R I E S T.

Met dit Schrift

Omnia in figura contingebant. I. Ad
Cor. 10. W. 11.

Alle dese dingen geschieden in ge-
daente.

P R O P H E E T.

P. C H A R L I E R.

Met dit Schrift.

*Umbram habens lex futurorum bono-
rum.* Ad Heb. 10. W. 1.

De Wet hebbende de Schaduwe der
toekomende goederen.

E E R S T E A F B E E L D Z E L.

M E L C H I S E D E C H.

J. V A N C A M P E N H O U T.

Draegende Brood en Wyn, en vergezelschapt van 2 Hebreuefche Princen.

P R I N S.

N. Y D E N S.

Met dit Schrift.

Proferens Panem & Vinum. Gen. 14.
W. 18.

Voor brengende Brood ende Wyn.

P R I N S.

J. B. K O C K A R T.

Met dit Schrift.

Erat enim Sacerdos Dei Altissimi.
ibid.

Want hy was eenen Priester van den
Opperften Godt.

I I. A F B E E L D Z E L.

A A R O N.

J. S C H W A R T S.

Draegende het Paefch-Lam. Hem volgen twee Priesters.

P R I E S T E R.

J. J A E C K E M A N S.

Met dit Schrift.

Erit Agnus absque macula. Exod. 12.
W. 5.

Het Lam zal wezen zonder vlek.

P R I E S T E R.

F. V A N D U E R E N.

Met dit Schrift.

Immolabitque cum universa multitudo.
Exod. 12. W. 6.

En geheel de Gemeynthe zal het of-
feren.

III. A F B E E L D Z E L.

M O Y S E S.

E. V A N D E R M E R E N.

Draegende een aerde Vat vervult met Manna, en vergezelschap van twee
Israëlitén.

I S R A E L I E T.

J. B. J A N S S E N S.

Met dit Schrift.

*Iste est Panis, quem Dominus dedit
vobis ad vescendum. Exod. 16. V. 15.*

Dit is het Brood, dat u den Heere
gegeven heeft om te eten.

I S R A E L I E T.

L. D E W E V E R.

Met dit Schrift.

*Pluit illis Manna ad manducandum.
Ps. 77. V. 24.*

Hy heeft hun lieden geregent Manna
om te eten.

IV. A F B E E L D Z E L.

G E D E O N.

J. V A N D E R M E R E N.

Draegende eenen Degen, gevolgt door twee Oorlogsmannen.

O O R L O G S M A N.

J. S T E R C K X.

Met dit Schrift.

*Videbatur mihi quasi subcinericius Pa-
nis ex hordeo. Jud. 7. V. 13.*

My dochte, dat het een gerste Brood
was gebakken onder de asche.

O O R L O G S M A N.

N. I N C O L L E.

Met dit Schrift.

*Cumque audisset Gedeon somnium &
interpretationem ejus, adoravit. Jud.
7. V. 15.*

En als Gedeon gehoord hadde den
droom met zyn bediedzel, zoo
heeft hy aenbeden.

V. A F B E E L D Z E L.

A C H I M E L E C H.

J. B. V A N C A M P E N H O U T.

Draegende de Brooden van voorstellinge, vergezelschap van twee Offerers.

O F F E R A E R.

J. V E R B E Y S T.

Met dit Schrift.

Non habeo laicos Panes. 1. Reg. 21.

X. 4.

Ik hebbe geen Brood voor gemeyne menschen.

O F F E R A E R.

J. B. G O U I.

Met dit Schrift.

Dedit ei Sacerdos sanctificatum Panem. 1. Reg. 21. X. 6.

Den Priester heeft hem geheyligt Brood gegeven.

Dit eerste Deel word gesloten door eenen Prael-Waegen voort-getrokken door zes Peerden.

I N H O U D D E S W A E G E N S.

OP het hoogste van den Waegen zitten de vroomen en deugdzamen Mannen van de Oude Wet, die besondere zorg voor de Arke des Verbonds gedraegen hebben : *Abinadab*, by den welken de Arke ten tyde van 20 jaeren gebleven heeft : zynen Zoon *Eleazar*, van den welken de Schrifture zegt 1. Reg. 7. X. 1. *Eleazarum autem filium ejus sanctificaverunt, ut custodiret Arcam Domini.* Eleazar zynen Zoon hebben zy geheyligt, om dat hy des Heeren Arke bewaeren zoude : *Obededom* met zyne acht Zoonen, by den welken de Arke dry maenden geweest is ; *Habitavit Arca Domini in domo Obededom tribus mensibus.* 1. Par. 13. X. 14. De Arke des Heere is geweest in het huys van *Obededom* dry maenden. In

No 1

D

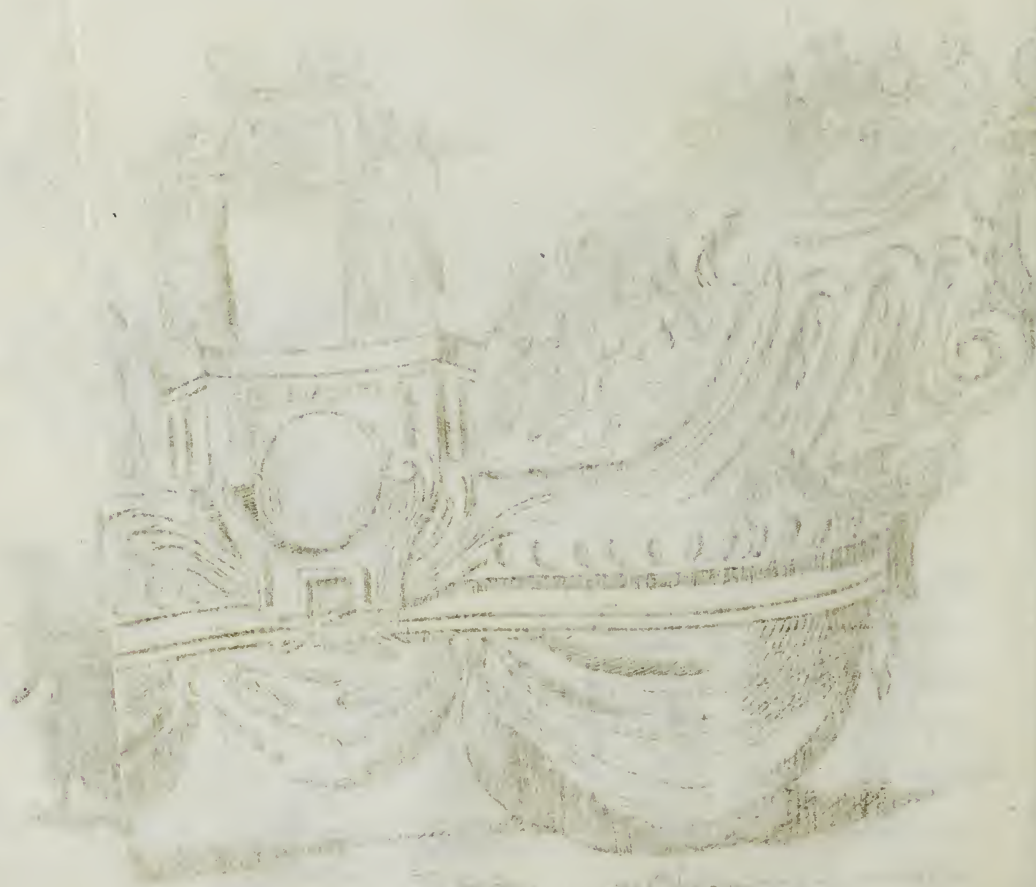
N

Ik

L

C

de
ter
we
fca
ge
zy
H
De

het midden van den Waegen staet de Arke des Verbonds, dewelke rust op de schouders van vier Leviten. Voor de Arke staet *David* spelende op de Harpe, vergezelschap van eenige Hovelingen.

NAEMEN VAN DIE DEWELKE ZYN OP DEN WAEGEN.

A B I N A D A B.

F. DE KINDER.

E L E A Z A R.

J. B. VAN OVERSTRAETEN.

1. Zoon van Obededom.

J. KEUSTER.

3. Zoon.

P. DE GRAVE.

5. Zoon.

B. WERY.

7. Zoon.

J. B. LORMEAU.

1. Leviët.

J. F. BARBIER.

3. Leviët.

J. CLERY.

O B E D E D O M.

N. ROLY.

2. Zoon.

L. KEUSTER.

4. Zoon.

J. SAVENA.

6. Zoon.

P. LUCKX.

8. Zoon.

C. MACK.

2. Leviët.

G. TOMSON.

4. Leviët.

F. LE FEVRE.

D A V I D.

H. LAUWERY S.

1. HOVELING.

M. LAUWERY S.

3. HOVELING.

A. PANTENS.

5. HOVELING.

J. CLAUDE.

2. HOVELING.

J. B. PANTENS.

4. HOVELING.

C. LEMMENS.

6. HOVELING.

H. VYVERMANS.

T W E E D E D E E L

W Ord aengeleyt door eenen Ridder in d'hand houdende de Uytlegginge van het zelve Deel.

*VERITAS EUCHARISTIAE IN
NOVA LEGE DECLARATA.*

DE WAERHEYD VAN HET H. SACRAMENT IN DE NIEUWE
WET VERKLAERT.

R I D D E R.

A. CARRION.

EENIGE MUSICANTEN.

Daer naer volgt de Nieuwe Wet verbeelt door eene Maegd met den Evangelie-Boek en een Kruys in de hand.

N I E U W E W E T.

J. DE WALSCHE.

Deze word vergezelschapt van twee Engels, en gevolgt van eene Rybende van de eerste Geloovige ofte Discipelen van Christus.

I. E N G E L.

II. E N G E L.

C. DE BLOCK.

A. DE BLOCK.

E E R S T E N G E L O O V I G E N.

F. MATTON.

Met dit-Schrift, aen Christus in 't Alderheyligste Sacrament toe-eygenende de eerste figure van de voorgaende Bende :

Christus in Melchisedech præsignatus.

Christus wierd in Melchisedech vertoont.

II. GELOOVIGEN.

L. GILLEN T.

Met dit Schrift.

Jesus secundum ordinem Melchisedech pontifex factus. Ad Heb. 6. W. 20.

Jesus geworden zynde Hoog-Priester naer de ordinantie van Melchisedech.

III. GELOOVIGEN.

J. VANDER ELST.

Met dit Schrift.

Sempiternum habet Sacerdotium. Ad Heb. 7. W. 24.

Hy heeft een eeuwig Priesterchap.

IV. GELOOVIGEN.

P. CLAESSENS.

Draegende dit Schrift, het welk past op de tweede Figure van het eerste Deel.

Aaronis Agno adumbratus.

Door het Lam van Aaron beduyt.

V. GELOOVIGEN.

H. LEGAY.

Met dit Schrift.

Pascha nostrum immolatus est Christus.

1. Ad Cor. 5. W. 7.

Christus ons Paesch-Lam is ten offer geslagt.

VI. GELOOVIGEN.

J. B. PATERNOT.

Met dit Schrift.

Redempti pretioso Sanguine, quasi Agni immaculati, Christi. 1. Pet. 1. W. 19.

Verloft met het kostelyk Bloed Christi, als van een onbesmet en onbevlekt Lam.

VII. GELOOVIGEN.

M. VAN DEN BOSCH.

Hebbende dit Schrift, het geen toe-eygent aen Christus de derde Figure van het voorgaende Deel.

Per Manna Designatus.

Door het Manna aangewezen.

VIII. GELOOVIGEN.

Æ. VERCAMMEN.

Met dit Schrift.

*Manducaverunt Patres vestri Manna
& mortui sunt.* Joan. 6. W. 59.

Uwe Vaderen hebben geëten het
Manna ende zy zyn gestorven.

IX. GELOOVIGEN.

J. VERRASSEL.

Met dit Schrift.

*Pater meus dat vobis Panem de Celo
verum, Panis enim Dei est & dat
vitam mundo.* Joan. 6. W. 32, 33.

Myn Vader geeft u waeragtig Brood
van den Hemel, want het is Gods
Brood en geeft de wereld het leven.

X. GELOOVIGEN.

P. CORDIER.

Houdende dit Schrift, 't geen past op de vierde Figure van 't voor-
gaende Deel.

Pane subcinericio praefiguratus.

Door 't gerste Brood verbeelt.

XI. GELOOVIGEN.

F. OPPALFENS.

Met dit Schrift.

*Si quis manducaverit ex hoc Pane,
vivet in aeternum.* Joan. 6. W. 52.

Zoo wie dit Brood eet, die zal le-
ven in der eeuwigheyd.

XII. GELOOVIGEN.

J. GRAUWELS.

Met dit Schrift.

Domine, da nobis Panem hunc. Joan.
6. W. 34.

Heere, geeft ons dit Brood.

XIII. GELOOVIGEN.

P. ROTTIERS.

Met dit Schrift, 't geen past op de vyfde Figure van 't eerste Deel.

Panibus propositionis praeannuntiatus.

Door de Brooden van voorstellinge voorzeyt.

122

XIV. GELOOVIGEN.

J. VAN HAELEN.

Met dit Schrift.

Ego sum Panis vita; qui venit ad me, non esuriet. Joan. 6. X. 35.

Ik ben 't Brood des levens; zoo wie tot my komt, die en zal geen en hongere hebben.

XV. GELOOVIGEN.

J. BUECKENS.

Met dit Schrift.

Panis, quem ego dabo, Caro mea est. Joan. 6. X. 52.

't Brood, dat ik zal geven, is myn Vleesch.

HIER NAER VOLGT EENEN GENIUS.

F. J. M E N S A E R T.

Met dit Schrift.

Dat Panis Cælicus Figuris terminum.

Het Hemelsch Brood stelt een einde aen de Figuren.

Dit tweede Deel word gesloten door eenen Waegen, den Welken word voortgetrokken door zes Peerden.

I N H O U D D E S W A E G E N S.

OP het hoogste des Waegens word verbeeld de Religie, waer by zitten vyf Maegdekens, houdende in de hand eenige bediedzels eygen aen de Nieuwe Wet, als zyn 't Kruis, den Kelk, de Sleutels, 't Lam liggende op den gezegelden Boek, eene Duive met den Olyftak in den bek. Wat leger zitten de vier Evangelisten, ieder met eene spreuke te kennen gevende de waerheyd van het H. Sacrament des Autaers. MATTHÆUS met deze woorden: *Hoc est Corpus meum.* Matt. 26 X. 26. Dit is myn Lichaem. Nevens Matthæus staet eenen Engel zynde zyn teeken.

JOANNES : *sanguis meus verè est potus.* Joan. 6. *v.* 56. Myn Bloed is waerlyk drank. Nevens Joannes staet eenen Arend. MARCUS : *hic est sanguis meus* Marc. 14. *v.* 24. Dit is myn Bloed. Nevens Marcus is eenen leeuw. LUCAS : *hoc est Corpus meum.* Luc. 22. *v.* 19. Dis is myn Lichaem. Nevens Lucas is eenen Os. Op het leegste van den Waegen zyn twee Maegdekens vasthoudende deze Spreuke :

Umbram fugat veritas.

De Waerheyd band den schyn.

De Peerden van den Waegen worden bestiert door eenen Engel.

PERSONOENEN ZITTENDE OP DEN WAEGEN.

D E R E L I G E

M. B A C L E'.

1. MAEGD.	2. MAEGD.
T. MAHY.	C. LEMMENS.
3. MAEGD.	4. MAEGD.
C. TRIEST.	T. THIEPONT.

5. MAEGD.
J. GALLIAU.

JOANNES.	MATTHÆUS.
M. STEVENAERT.	J. B. BUSSCHER.
LUCAS.	MARCUS.
J. B. MOEREMANS.	P. VAN HAMME.
1. MAEGD.	2. MAEGD.
T. GALLIAU.	M. LORMEAU.

ENGEL.

J. B. LAISNE'.

DERDE

DERDE DEEL.

EENEN RIDDER.

N. ELAERTS.

Met dit Schrift, behelzende den inhoud van 't zelve Deel.

*VERITAS EUCHARISTIAE IN ECCLESIA
CONSTANTER CONSERVATA.*

DE WAERHEJD VAN HET H. SACRAMENT IN DE H. KERKE
STANDVASTIG GEHOUDEN.

DE MUSICANTEN.

Voor uyt ryden vier Leraers van de H. Kerke verbeelt door vier Engelen, hebbende in de hand de teekens, waer door de zelve gekent worden.

I. ENGEL.

N. JOLY.

Draegende in de hand eenen Bie-
korf, waer door den H. Ambrosius
beteekent word, en eene spreuke
van den zelve H. Vader.

*Panis iste Panis est ante verba Sa-
cramentorum : ubi accesserit Con-
secratio, de Pane fit Caro Chri-
sti. Lib. 4. de Sacr. C. 4.*

II. ENGEL.

J. B. ANCEAU.

Draegende in de hand eenen En-
gel met een Trompet, waer door
beteekent word den H. Hierony-
mus, ende eene spreuke van den
zelve H. Vader.

*Nos autem audiamus Panem, quem
fregit Dominus deditque Discipu-
lis suis, esse Corpus Domini Sal-
vatoris, ipso dicente ad eos : acci-
pite & comedite, hoc est Corpus
meum. Ad Hedib. Quaest. 2.*

Dat Brood is Brood voor de Sacramentële woorden : als 'er de Consecratie overkomt, word het van Brood het Vleesch van Christus.

III. E N G E L.

H. MICHIELS.

Draegende in de hand een Hert, waer door den H. Augustinus word beteekent, en eene spreuke van den zelve H. Vader.

In ipsa Carne hic ambulavit, & ipsam Carnem nobis manducandam dedit. In Pl. 98. §. 8.

Hy heeft in waer Vleesch hier gewandelt, ende dit zelve Vleesch heeft hy ons te eten gegeven.

Naer deze word verbeelt

D E H. K E R K E

J. VAN DER BORCHT.

Zy heeft in de hand dit Schrift.

Porta inferi non prevalebunt. Matth. 16. V. 18.

De Poorten der Helle zullen geen overhand hebben.

Maer laet ons wel verstaen, dat het Brood, het welk den Heer heeft gebroken en gegeven aen zyne Discipelen, het Lichaem is van onzen Heer ende Verlosser, mits hy tot hun zegt : neemt en eet, dat is myn Lichaem.

IV. E N G E L.

J. BRICOT.

Draegende in de hand eene Duyve, waer door beteekent word den H. Gregorius den Grooten, ende eene spreuke van den zelve H. Vader.

Debemus . . . quotidianas Carnis ejus & Sanguinis hostias immolare, ejus quippe ibi Corpus sumitur. Lib. 4. Dial. C. 58.

Wy moeten de dagelyksche Offerhanden doen van zyn Vleesch en Bloed, want zyn Lichaem aldaer genut word.

Hier naer volgen de vier Deelen des Werelds, door de welke de leer-
ringe van de H. Kerke nopende dit H. Myfterie verbreyt ende aenge-
nomen is.

E U R O P A.

C. H U W A E R T S.

A S I A.

P. D R U G M A N.

A F R I C A.

P. S N O E C K.

A M E R I C A.

J. S T I E L L E M A N S.

Naer deze vier Deelen volgt

Æ Æ T G Æ L O O Æ.

P. L A U R E Y S S E N S.

Houdende in de hand een Schild, waer op staet *UNA*, EEN.

Hier volgen vier Maegden verbeeldende de vier Steden, in de welke
de vier Concilien gehouden zyn geweest, die byzonderlyk handelen van
de waarheyd van het H. Sacrament des Autaers.

I. M A E G D.

J. D R U G M A N.

Verbeeldende de Stad Nicéen, al-
waer het Concilie gehouden is in
't jaer 325.

I I. M A E G D.

F. D E B R O U X.

Verbeeldende de Stad Ephesen,
alwaer het Concilie gehouden is in
't jaer 431.

III. MAEGD.

F. VAN DIEVOET.

Verbeeldende de Stad Roomen,
alwaer het vierde Concilie van La-
tranen gehouden is in 't jaer 1215.

IV. MAEGD.

F. CLEMENT.

Verbeeldende de Stad Trenten,
alwaer de derthiende Sessie van dit
Concilie gehouden is in 't jaer 1551.

Hier naer volgen zes Edel-lieden, draegende de teekens van de Gees-
telyke en Wereldlyke Mogentheden, die in de Concilien tegenwoordig
zyn.

I. EDELMAN.

M. FERY.

Met de Pauselyke Tiare.

II. EDELMAN.

J. DISCLYN.

Met den Bisschoppelyken Myter.

III. EDELMAN.

J. GOOLENS.

Met de Leeraers Bonnet.

IV. EDELMAN.

F. DU FOSSE.

Met de Keizerlyke Croon.

V. EDELMAN.

J. B. DE BACKER.

Met de Koninklyke Croon.

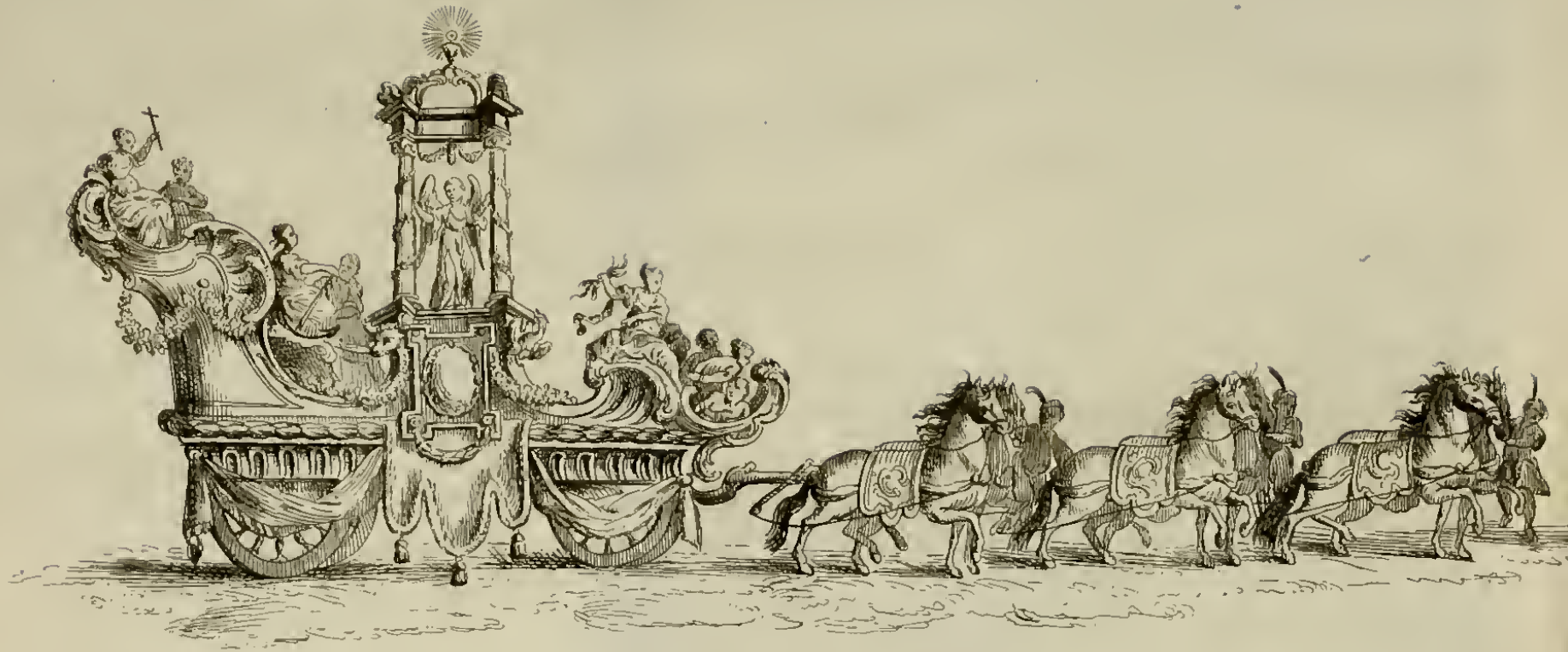
VI. EDELMAN.

A. VAN OVERSTRAETEN.

Met de Hertogs Croon.

N° 4

Dit derde Deel word gefloten door eenen Waegen voori-getrokken door zes Peerden.

INHOUD DES WAEGENS.

OP het hoogfte des Waegens zitten het Geloof met een Kruys in de hand; de Hope met eenen Anker; de Liefde met een vlamme Hert. In het midden van den Waegen ftaen vier Colommen, rustende op eenen Engel, op eenen Leeuw, op eenen Os en op eenen Arend, zynde de vier teekens van de vier Evangeliften. Op de Capitteelen van de Colommen ftaen eenen Engel met een Trompet, eenen Biekorf, een Hert ende eene Duyve, zynde de vier teekens van de vier Leeraers van de H. Kerke. Bezyden ider Colomme ftaet eenen Engel: den eerften heeft in de hand deze woorden van het eerste Concilie van Nicéen: *Fide intelligamus, fitum in Sacra illa mensa Agnum illum Dei tollentem peccata mundi*, In Actis L. 3. Laet ons door het Geloof verftaen, dat dit Lam Gods weg-nemende de zonden der wereld tegenwoordig is in die H. Maelyd. Nevens den Engel ziet men een Maegdeken met de Waepens van den Paus *Silvester*, onder wie dit Concilie gehouden is geweest.

Den tweeden heeft deze woorden van het Concilie van Ephesen: *Roborata est Fides, qua credimus panem converti in eam carnem, qua in cruce pependit, vinumque in eum Sanguinem, qui de pendentis in cruce latere exiit. Lanfranc. Tom. XI.* Dat Geloof is versterkt, door het welk wy gelooven, dat het Brood verandert word in het zelve Lichaem, dat aen het Kruys gehangen heeft, ende den Wyn in dat Bloed, het welk gevloeyt is uyt de Zyde van die aen het Kruys was hangende. Hier by

zyn de Waepens van den Paus *Cælestinus I.*, onder den welken dit Concilie gehouden is geweest.

Den derden Engel heeft deze woorden van het vierde Concilie van Latranen : *Christi Corpus & Sanguis in Sacramento Altaris sub speciebus panis & vini veraciter continetur.* C. 1. Het Lichaem ende Bloed Christi word waeragtiglyk besloten onder de gedaenten van Brood ende Wyn in het Sacrament des Autaers. Ter zyden de Waepens van den Paus *Innocentius III.*, onder den welken dit Concilie is gehouden.

Den vierden Engël houd in d'hand deze woorden van het Concilie van Trenten : *Si quis negaverit in Sanctissimo Eucharistia Sacramento contineri verè, realiter & substantialiter Corpus & Sanguinem unè cum anima & divinitate Jesu Christi, anathema sit.* Sess. 13. Is 't dat iemand loogent, dat in het Alderheyligste Sacrament des Autaers het Lichaem ende Bloed t' samen met de Ziele ende de Godtheyd . . . van Jesus Christus waerelyk, met 'er daed ende wezentlyk tegenwoordig is, dat hy vervloekt zy. Ter zyde de Waepens van den Paus *Julius III.* onder wie deze Sessie gehouden is.

Op de vier Colommen staet een kruyswerk, waer op in het midden rust eene Ciborie. In 't midden van de Colommen word verbeelt de Standvastigheyd, zy houd de regte hand gewaepent met eenen Degen boven een Vuer, met den slinken arm rust zy op eene Colomme. Op het leegste van den Waegen zit de Waerheyd, hebbende onder haere voeten de Ketterye en de Dolinge in de boeyen. Nevens de Waerheyd word verbeelt van d'eene zyde de Heyligheyd, van de andere de Geleertheyd : de Geleertheyd met een Boek in de hand; de Heyligheyd met den naem van den Alderhoogsten op de borst en met eene Croon van straelen rontom het hoofd.

NAEMEN VAN DIE OP DEN WAEGEN ZITTEN.

H E T G E L O O F.

M. VAN CAUWELAERT.

D E H O P E.

J. DE COCK.

1. ENGEL.

A. VAN COOLS.

3. ENGEL.

E. TRIEST.

D E L I E F D E.

E. KOCKAERT.

2. ENGEL.

J. B. RUELENS.

4. ENGEL.

H. VAN ROY.

D E S T A N D V A S T I G H E Y D.

A. DE GRAVE.

M A E G D E K E N S.

M. LANNOY.

J. PLANTYN.

J. DE GRAVE.

M. MAHY.

D E W A E R H E Y D.

M. P H L I P P A R T.

D E H E Y L I G H E Y D.

E. MICHIELS.

D E G E L E E R T H E Y D.

M. FALLEUR.

V I E R D E D E E L.

E E N E N R I D D E R.

P. VAN COTTHEM.

Met dit Schrift, behelzende den inhoud van het zelve deel.

VERITAS EUCHARISTIAE MIRACULO BRUXELLIS CONFIRMATA.

DE WAERHEYD VAN HET H. SACRAMENT DES AUTAERS
DOOR MIRAKEL BEVESTIGT TOT BRUSSEL.

DE STADS MUSICANTEN.

Voor uyt word gedraegen eenen Standaert, waer op staen de negen
Teekens van de Natien.

STANDAERT DRAEGER.

J. FENAIN.

Dezen word gevolgt door twee van elke Natie, draegende een Schild, op
het welk verbeeld word de Historie van het H. Sacrament van Mirakel.

ONZE LIEVE VROUWE NATIE.

J. HEYMANS.

H. HENNAULT.

S. GILLIS NATIE.

P. DROESBEQUE.

M. PAUSCH.

S. LAUREYS NATIE.

N. TROCHS.

J. B. VAN CAMPENHOUT.

S. GAU-

S. GAUGERICUS NATIE.

C. MICHAUX. P. ALLARD.

S. JANS NATIE.

A. GUILLERMOT. B. BRADY.

S. CHRISTOFFELS NATIE.

F. VERMEULEN. P. MICHIELS.

S. JACOBS NATIE.

P. CONROTTE. J. LEVRAY.

S. PEETERS NATIE.

A. APPELMANS. J. B. VAN CAVERSON.

S. NICOLAUS NATIE.

P. WACA. G. DE BLOCK.

Naer de Natien volgt eenen tweeden Standaert, op den welken geschildert zyn de Waepens van de zeven Geslagten.

STANDAERT DRAEGER.

A. YDENS.

Dezen word gevolgt door twee van elk Geslagt, hebbende in de hand de Waepens van hun Geslagt.

GESLAGT T'SERHUYGHS.

J. B. JACQUUMYNS. A. WISER.

G E S L A G T ' T S E R R O E L O F S .

J. D E B L O C K .

J. T K I N T .

G E S L A G T S L E E U S .

G. M O R S .

A. S T A L L A E R T .

G E S L A G T S W E E R T S .

J. D O N Y .

J. M I L L E .

G E S L A G T S T E E N W E G E .

C. S A C R E .

J. M O S S E L M A N .

G E S L A G T C O U D E N B E R G H .

L. D E U D O N .

J. D E R O O V E R E .

G E S L A G T R O D E N B E K E .

L. K R E S T A .

S. M I C H A U X .

Naer de Geslagten komt Wenceslaus Hertog van Braband, den welken het Goddeloos Schelmstuk der Joden heeft doen straffen in het jaer 1370. Hy word vergezelschapt van zyne Hovelingen.

W A E P E N D R A E G E R .

P. V A N G Y S E L .

7.
E.
7.

No 3

I. E D E L M A N.	II. E D E L M A N.
J. VAN CAMPENHOUT.	P. DE VLESCHOUDERE.
III. E D E L M A N.	IV. E D E L M A N.
P. DE MEERSMAN.	P. MOINE.

G A R D E T E V O E T.

D E N H E R T O G W E N C E S L A U S.

C. L E Y N I E R S.

G A R D E T E P E E R D.

Dit vierde Deel word gefloten door eenen Waegen voort-getrokken door zes Peerden.

I N H O U D D E S W A E G E N S.

OP het hoogste van den Waegen staen dry Cherubynen, op de welke rust het H. SACRAMENT VAN MIRAKEL. Hier onder knielen negen Engelen, verbeeldende de negen Chooren. Leeger ziet men de *Aenbiddinge*, hebbende in de hand een Wierook-Vat. Aen haere zyde is de *Godvrugtigheyd* : zy heeft de oogen naer den Hemel, en een brandende Ligt in de hand. Daer ontrent zit de *Aenroepinge* (op haer hoofd ende borst is eene Vlamme-vuers)

ende de *Contemplatie*, opheffende de eene hand naer den Hemel en hebbende de andere nederwaerts, aen haer hoofd heeft zy twee kleyne witte Vleugelen. Hier tuffchen is de *Liefde tot Godt*, met Vleugels aen de fchouders, de oogen naer den Hemel, hebbende een brandende Hert in d'hand, op de borst den naem van Godt. Op het leegste van den Waegen ziet men de Stad van Bruffel, aenbiddende het H. SACRAMENT VAN MIRAKEL.

PERSOONEN ZITTENDE OP DEN WAEGEN.

1. ENGEL.	2. ENGEL.
A. SUYS.	E. VAN ROY.
3. ENGEL.	4. ENGEL.
M. PANTENS.	B. PANTENS.
5. ENGEL.	6. ENGEL.
P. DU BOIS.	J. MASSION.
7. ENGEL.	8. ENGEL.
G. GOUMAN.	M. HENRY.
9. ENGEL.	AENBIDDINGE.
J. WAFELAERTS.	M. BENJAUX.
GODVRUGTIGHEYD.	AENROEPINGE.
P. VANDER BEKEN.	J. VANDER BEKEN.
CONTEMPLATIE.	DE LIEFDE.
J. LECROUWAER.	M. DE HAES.

DE STAD BRUSSEL.
C. GRIMBERGHS.

V Y F D E D E E L.

E E N E N R I D D E R.

J. V A N D E N H O V E.

Met dit Schrift, behelzende den inhoud van het zelve Deel.

*VERITAS EUCHARISTIAE A DOMO
AUSTRIACA AGNITA SEMPER
ET HONORATA.*

DE WAERHEYD VAN HET H. SACRAMENT DES AUTAERS
ALTYD ERKENT, EN GEËERT DOOR HET HUYS VAN
OOSTENRYK.

Hier worden verbeelt de Keyzers, Koningen ende Aerts-hertogen van
het Huys van Oostenryk, Souvereynen der Nederlanden.

HET MILITAIRE MUSIEK.

Hier naer het Hof van Maximilianus ende Maria van Bourgondien.

E E R S T E N R I D D E R.

J. D E C O C K.

I. E D E L M A N.

J. F O U C A R T.

III. E D E L M A N.

P. C R O K A E R T.

M A R I A V A N B O U R -
G O N D I E N.

J. L E C O M A R T I N.

II. E D E L M A N.

A. L A N C A R.

IV. E D E L M A N.

F. N I C K E Y.

M A X I M I L I A N U S.

C. B A E S E N.

Z E S H A N D - P E E R D E N.

Het Hof van Philippus den Schoonen.

E E R S T E N R I D D E R.

R. V A N D E R D O N C K.

I. E D E L M A N.

P. V A N D E V E L D E.

II. E D E L M A N.

S. V A N B O U C H O U T.

III. E D E L M A N.

F. D U T R I E U X.

IV. E D E L M A N.

J. D I S T E D O N.

P H I L I P P U S D E N S C H O O N E N.

J. D E B A Y.

Z E S H A N D - P E E R D E N.

Het Hof van Carolus den Vyfdcn.

E E R S T E N R I D D E R.

A. W A F E L A E R T S.

I. E D E L M A N.

M. V A N D E N B E M D E.

II. E D E L M A N.

H. L O R M E A U.

III. E D E L M A N.

A. P O U P E L.

IV. E D E L M A N.

M. B R A B A N D T S.

C A R O L U S V.

H. B A R O N V A N W E R D E.

Z E S H A N D - P E E R D E N.

Het Hof van Philippus den Tweeden.

E E R S T E N R I D D E R .

D. D E M O L .

I. E D E L M A N .

J. H E R M A N T .

III. E D E L M A N .

H. D E H A E S S E .

II. E D E L M A N .

L. V A N M E U R S .

IV. E D E L M A N .

J. P O U P E L E U R .

P H I L I P P U S I I .

F. M E E U S .

Z E S H A N D - P E E R D E N .

Het Hof van Albertus en Isabella.

E E R S T E N R I D D E R .

A. B A U D U I N .

I. E D E L M A N .

F. P A N I S .

III. E D E L M A N .

J. M O T T O U L L E .

I S A B E L L A .

N. M O M M E N S .

II. E D E L M A N .

J. G E E N S .

IV. E D E L M A N .

F. E Y D E L E T .

A L B E R T U S .

C. B A U D I E R .

Z E S H A N D - P E E R D E N .

Het Hof van Philippus den Vierden.

E E R S T E N R I D D E R.

J. S U Y S.

<i>I. E D E L M A N.</i>	<i>II. E D E L M A N.</i>
H. H O D I S T E R.	M. G R I M B E R G H S.
<i>III. E D E L M A N.</i>	<i>IV. E D E L M A N.</i>
F. A G I E R.	N. B R A B A N D T S.

P H I L I P P U S I V.

F. B E Y D A E L S.

Z E S H A N D - P E E R D E N.

Het Hof van Carolus den Tweeden.

E E R S T E N R I D D E R.

A. F O N S O N.

<i>I. E D E L M A N.</i>	<i>II. E D E L M A N.</i>
M. C K L I P S.	J. H A G E N.
<i>III. E D E L M A N.</i>	<i>IV. E D E L M A N.</i>
P. D E M E T S E R.	J. A N D R E.

C A R O L U S I I.

F. V A N L A N G E N D O N C K.

Z E S H A N D - P E E R D E N.

Het Hof van Carolus den Zesden.

E E R S T E N R I D D E R.

J. C L A R E T.

I. E D E L M A N.

H. V A N M O O R S E L.

III. E D E L M A N.

P. B O O N.

II. E D E L M A N.

F. M I L L E'.

IV. E D E L M A N.

G. D E V A D D E R.

C A R O L U S V I.

C. B A R O N D E B A R T E N S T E I N.

Z E S H A N D - P E E R D E N.

Het Hof van Haere Keyzerlyke en Koningl. Apostol. Majestejt.

G A R D E T E V O E T.

G R O O T E N É C U I E R.

C. D E K Ö R Ö S K E N Y.

Dezen volgen twee Ridders met het groot Kruys van het Order van Maria Theresia.

F. R O M B E R G.

H. R O M B E R G.

Twee met het groot Kruys van het Order van den H. Stephanus.

J. D U P R E'.

L. D E V O S.

Twee met het Gulde Vlies.

F. D E L M A R M O L.

N. L E C L E R C.

Hier naer komen de Edele Duydsche Lyf-garde van den eenen kant; van den anderen kant de Edele Hungersche Lyf-garde.

DE DUYDSCHE LYF-GARDE. | HUNGERSCHE LYF-GARDE.

J. VIRON.	J. VERSTRAETEN.
P. VANDEN HOVEN.	J. GRIMBERGHS.
N. SAVENA.	L. SOUBRY.
A. VANDEN DALE.	J. PARENT.
L. VANDEN DALE.	P. DE REUCK.
F. DE WALSCHE.	J. VAN DE VENNE.
J. VAN DENESSE.	J. DELMOTTE.

MARIA THERESIA.

J. BARON DE BARTENSTEIN.

ZES HAND-PEERDEN.

Allen dezen Prael eyndigt met eenen Triumph-Waegen, op den welken verbeelt worden de Godtsdienstgheyd van het Doorlugtig Huys van Oostenryk tot het Alderh. Sacrament des Autaers, met eenige andere bezondere deugden, en de daeraen beloofde vergeldingen, als is het geluk van 't Volk, den Zegenprael en de Onsterffelykhejd. Den Waegen word voortgetrokken door zes Peerden.

INHOUD DES VVAEGENS.

OP het hoogste van den Waegen is eene Piramide, op wiens top staet het afbeeldzel van het H. Sacrament. In het midden der zelve ziet men dit Schrift: *Hinc mea prosperitas*; Hier van komt myn geluk.

No 5

zic

Nevens de Piramide staet de *Maegd van Oostenryk*, zy heeft haere oogen geslaegen naer den Hemel, ende de regte hand op het Schrift: in de flinke hand heeft zy een Keyzers, Konings en Aerts-hertogs Croon. Nevens haer is de *Religie*, die haer de goude Croon, als vergeldinge der Deugden, op het hoofd stelt.

Hier onder word verbeelt de *Goedertierentheyd*, Deugt eygen aen het Doorlugtig Huys van Oostenryk, met eenen Olyf-Tak in de hand ende een deel Waepens onder haere voeten.

Daer by staen de vier Cardinale, of oorspronkelyke Deugden, te weten de *Voorzigtigheyd*: zy heeft in de hand eenen Spiegel omringelt met een Serpent: de *Regtveerdigheyd*, zy heeft eene Croon van perlen op het hoofd, in d'eene hand de Weegschael, in d'andere een Sweerd: de *Maetigheyd* met eenen Toom in de hand: de *Sterkte* heeft eene Colomme met eenen Eyken-Tak in de hand, en onder haere voeten eenen Leeuw.

Leeger in het midden van den Waegen zit op eenen verheven Stoel *het geluk van het Volk*, op haer hoofd heeft zy eene Croon van Bloemen, en in de regte hand een Caducé: aen haeren regten kant staet de *Overvloedigheyd*, het hoofd is bekleet met eene Croon van straelen, in de regte hand heeft zy eenen gouden Scepter, en in d'andere eenen abundantie Horen, uyt den welken komen menigte van Medaillen, Perlen en Gesteenten. Aen den flinken kant staet de *Victorie*, verbeelt door eenen Jongeling met een Helmet op het hoofd, in d'eene hand eene Lancie, en in d'andere eenen Lauwer-Tak, hebbende eenen Arend aen zyne voeten, den welken in zynen klauw heeft eenen Palm-Tak. Op het leegste van den Waegen staet de *Onsterffelykheyd*, heb-

bende Vleugels aan de Schouders , en in de regte hand eenen gouden
Cirkel.

PERSOONEN ZITTENDE OP DEN WAEGEN.

DE MAEGD VAN OOSTENRYK.

M. SAVOET.

DE RELIGIE.

A. FONSON.

DE VOORZIGTIGHEYD.

J. LEBRON.

DE MAETIGHEYD.

E. PLANTYN.

HET GELUK VAN HET VOLK.

C. HEYMANS.

DE VICTORIE.

J. VIRON.

DE GOEDERTIERENTHEYD.

M. VAN EYCK.

DE REGTVEERDIGHEYD.

M. VIRON.

DE STERKTE.

J. GARGILL.

DE OVERVLOEDIGHEYD.

M. BAR.

DE ONSTERFFELYKHEYD.

T. DE REUCK.

Alles tot meerder Eer en Glorie van Godt.

SPECIAL

84-B
6704

THE GETTY CENTER
LIBRARY

